

Raamwerk vaardigheden VO-HO

Agenda

Deel 1

1. Welkom
2. Doel van de bijeenkomst
3. Aanleiding
4. Proces
5. Toelichting vaardigheden
6. Opdracht: Maken rubrics

Deel 2

7. Koppeling vaardighedenlijn aan PWS werkvormen
8. Wissel uit

Doel van de bijeenkomst

Kennis delen van het
vaardigheden raamwerk

Uitwerken van
vaardigheden in rubrics
voor leerjaren 1-2, 3-4, 5(-
6) en 1.

Ideeën inventariseren
over het beoordelen van
de vaardigheden.

Het vaardigheden
raamwerk praktisch
toepassen op het PWS.

Aanleiding

Doorlopende leerlijn
vaardigheden VO-HO voor:

- Verbeteren studiesucces
- Verbeteren aansluiting VO-HO

Vaardighedenraamwerk

1. Persoonlijke vaardigheden	1.1 Coping en veerkracht	a. Vertrouwen in eigen kunnen
		b. Gevoel van verbondenheid
		c. Emotionele reactiviteit
		d. Coping strategieën toepassen
	1.2 Motivatie	a. Leerstrategie: zichzelf motiveren
	b. Leerstrategie: het nut zien	
1.3 Doeloriëntatie	a. Stellen van levensdoelen	
	b. Doelgericht doorzettingsvermogen	
1.4 Beslissingen nemen	a. Kansen creëren en aangrijpen	
1.5 Waardeontwikkeling	a. Ethisch gedrag	
2. Sociale vaardigheden	2.1 Interpersoonlijke vaardigheden	a. Peer to peer feedback / interactie
	2.2 Samenwerken	a. Inzet voor samenwerken
		b. Omgaan met verschillen
		c. Projectmatig werken
	2.3 Leerstrategie: org. sociale omg.	
	2.4 Leiderschap	a. Leiderschap/verantwoordelijkheid
	2.5 Interculturele sensitiviteit/compe	a. Waarde hechten culturele persp.
b. Sociale/interculturele interactie		
2.6 Netwerken		
3. Studievaardigheden	3.1 Zelfregulatie: Metacognitief	a. Leerstrategie: overzien
		b. Leerstrategie: zichzelf kennen
		c. Leerstrategie: zichzelf organiseren
		d. Leerstrategie: omg. organiseren
		e. Leerstrategie: vooruitkijken
		f. Leerstrategie: bijhouden
		g. Leerstrategie: terugkijken
	3.2 Cognitieve vaardigheden	a. Elaboratievaardigheden
		b. Organisatie-vaardigheden
		c. Herhalingsvaardigheden
	3.3 Onderzoeksvaardigheden	a. Algemene onderzoeksv.
		b. Stappenplan onderzoek
	3.4 Communicatievaardigheden	a. Leesvaardigheid Ned/Engels
		b. Schrijfvaardigheid Ned/Engels
		c. Luistervaardigheid Ned/Engels
		d. Spreekvaardigheid Ned/Engels
		e. Basis gespreksvaardigheden
	3.5 Redeneervaardigheden	a. Kritisch denken
		b. Probleemoplossend denken
		c. Analytisch denken
		d. Creatief denken
e. Ethisch redeneren		
f. Ondernemend denken		
3.6 Digitale vaardigheden	a. ICT vaardigheden	
	b. Informatie vaardigheden	
	c. Media vaardigheden	

Proces tot nu

Uitgangspunt:

- hbo vaardigheden
- Samenwerking met vaardighedenlijn Tilburg University
- Literatuuronderzoek
- Leernetwerk
- Professionals ho

Proces vanaf nu

- Definitief maken raamwerk
- Uitwerken rubrics
- Ontwikkelen aantrekkelijke leerling- en docentversie (visual)
- Inspiratiebundel op basis van de vaardigheden
- Voorbeeld materiaal op basis van best-practices

Fasen	Klassen Havo	Klassen VWO	Omschrijving fase
Fase 1	Klas 1 & 2	Klas 1 & 2	<u>Beginnend:</u> Niet complex, met begeleiding
Fase 2	Klas 3 & 4	Klas 3 & 4	<u>In ontwikkeling:</u> Semi complex, semi <u>zelfstandig</u>
Fase 3	Klas 5	Klas 5 & 6	<u>Gevorderd:</u> Complex, <u>zelfstandig</u>
Fase 4	<u>Eerste jaar HBO</u>	<u>Eerste jaar universiteit</u>	<u>Getalenteerd:</u> Complex, <u>zelfstandig</u>

Vorm

Raamwerk met vaardigheden

Persoonlijke vaardigheden

Sociale vaardigheden

Studievaardigheden

Persoonlijke vaardigheden

Coping en veerkracht

Motivatie

Doelorientatie

Beslissingen nemen

Waarden ontwikkeling

Coping en veerkracht

Self-efficacy

304

S.D. Brown et al. / Journal of Vocational Behavior 72 (2008) 298–308

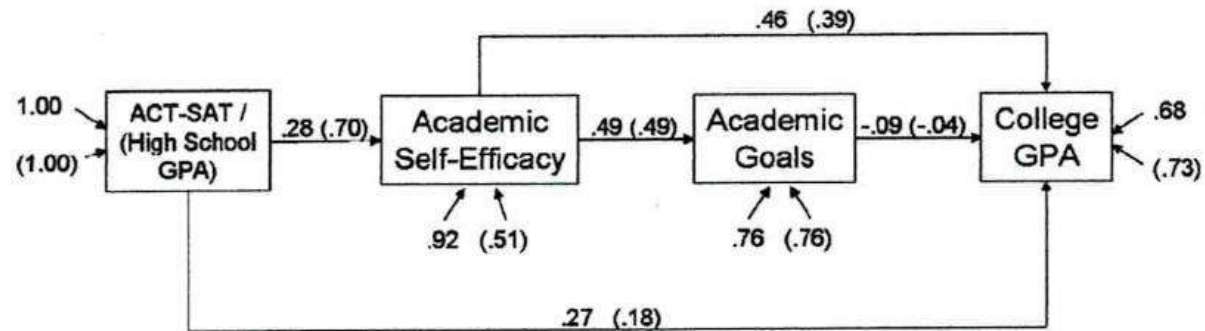

Fig. 2. Social Cognitive Career Theory Performance Model Tests. Standardized path coefficients obtained from the high school GPA model test are in parentheses.

Intrapersoonlijke vaardigheden

Table 2
Means and standard deviations on the EQ-i:Short variables for successful and unsuccessful students

Scales	Successful		Unsuccessful		Combined	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
Interpersonal	4.30	0.50	4.22	0.54	4.25	0.52
Intrapersonal	3.77	0.75	3.06	0.54	3.43	0.75
Adaptability	3.88	0.60	2.75	0.53	3.33	0.80
Stress management	3.96	0.53	3.31	0.58	3.64	0.64
Total	3.98	0.42	3.34	0.33	3.66	0.50

Sociale vaardigheden

Interpersoonlijke vaardigheden

Samenwerken

Leerstrategie: Organiseren van de sociale omgeving

Leiderschap

Interculturele competentie

Netwerken

Studievaardigheden

Zelfregulatie

Cognitieve vaardigheden

Onderzoeksvaardigheden

Communicatievaardigheden

Redeneervaardigheden

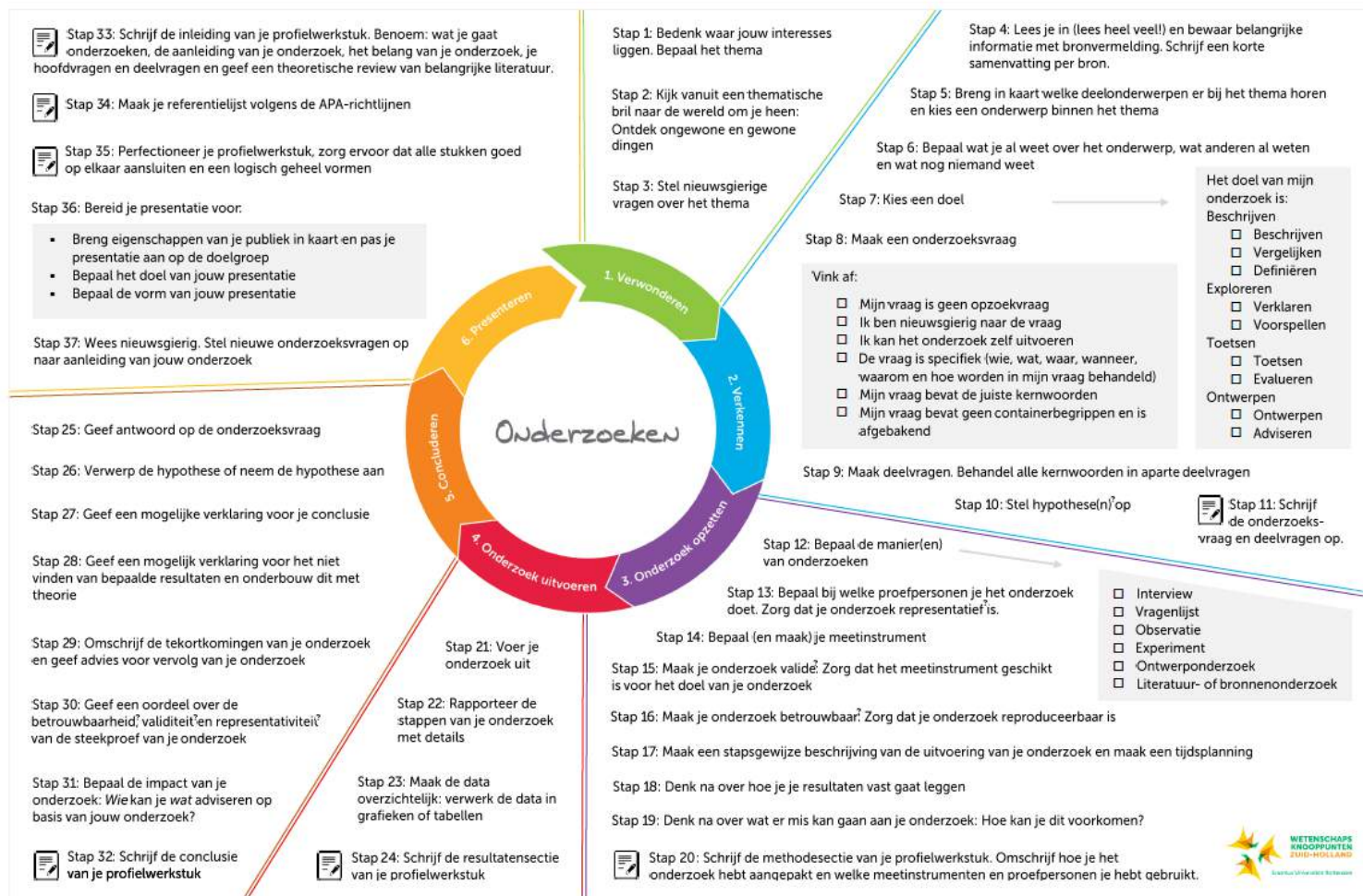
Digitale vaardigheden

Onderzoeksvaardigheden

Onderzoeksvaardigheden

Het stappenplan:

Opdracht

Je krijgt samen met jouw groepje 2 vaardigheden toegewezen.
Bij elke vaardigheid zijn de rubrics geformuleerd voor het vwo (klas 1&2, klas 3&4 en klas 5&6).

Opdracht

1. Vul samen met je groepje de rubrics in voor:

- de havo (klas 1&2, klas 3&4 en klas 5)
- het ho (jaar 1 HBO en jaar 1 WO). *Als jij alleen VO docenten in jouw groepje hebt, hoef je de HO lijn niet in te vullen.*

2. Vul de rubrics voor het vwo aan indien gewenst.

3. Welke verschillen zie je voor de havo en het vwo (markeer rood).

Tip

- *Bekijk de toelichting van de fasen op pagina 3.*
- *Bekijk het uitgewerkte voorbeeld op pagina 4.*
- *Bekijk de toelichting van de vaardigheden in de rechterhoek op de invultemplates*

Fasen

Fasen	Klassen Havo	Klassen VWO	Omschrijving fase
Fase 1	Klas 1 & 2	Klas 1 & 2	Beginnend: Niet complex, met begeleiding
Fase 2	Klas 3 & 4	Klas 3 & 4	In ontwikkeling: Semi complex, semi zelfstandig
Fase 3	Klas 5	Klas 5 & 6	Gevorderd: Complex, zelfstandig
Fase 4	Eerste jaar HBO	Eerste jaar universiteit	Getalenteerd: Complex, zelfstandig

Technische instructie

- We gaan aan de slag in break-out groepen
- In de chat wordt het template voor de opdracht gedeeld.
<https://drive.google.com/drive/folders/1Llasc2QNculckm06YagKxNFMYZDj7uYB?usp=sharing>
- Open het template voordat je naar de break-out room gaat.
- Klik op het template met het nummer dat correspondeert met het nummer van de break-out groep.
- Log in met een google of Gmail account en bewerk het template.

Discussie

Op welke manier kunnen de rubrics het beste beoordeeld worden?

- Persoonlijke vaardigheden
- Sociale vaardigheden
- Studievaardigheden

Vaardigheden in het PWS

Vaardigheden

Persoonlijke vaardigheden

Sociale vaardigheden

Studievaardigheden

Persoonlijke vaardigheden

Coping en veerkracht

Motivatie

Doelorientatie

Beslissingen nemen

Waarden ontwikkeling

Coping en veerkracht

Copingstijl herkennen

Vermijden

Passiviteit

Relativeren

Afleiding
zoeken

Sociale
steun

Emoties
uiten

Actieve
aanpak

Welke valkuilen verwacht je tegen te komen tijdens het schrijven van je PWS?
Hoe ga je hiermee om?

Motivatie / Doelorientatie

Hoe verhoudt jouw PWS zich tot jouw studiekeuze?

Welke leerdoelen stel je voor jezelf? Denk aan:

Kennis

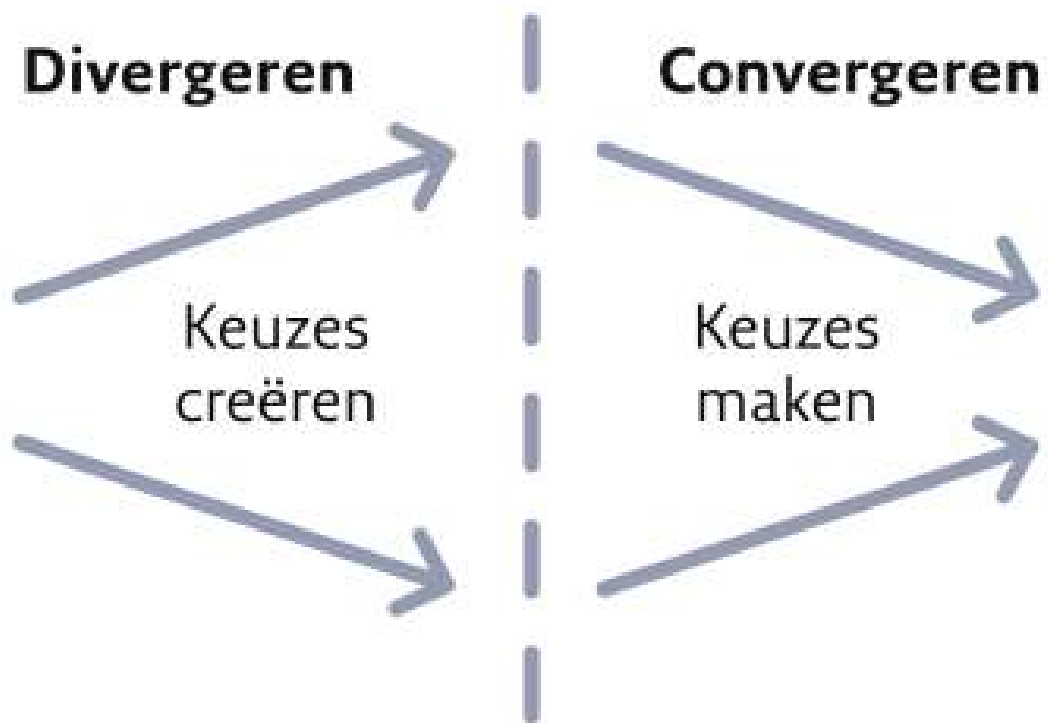
Studievaardigheden

Persoonlijke vaardigheden

Sociale vaardigheden

Beslissingen nemen

Verschillende oplossingsrichtingen bedenken

Sociale vaardigheden

Interpersoonlijke vaardigheden

Samenwerken

Leerstrategie: Organiseren van de sociale omgeving

Leiderschap

Netwerken

Samenwerken

Teamcontract

Teamcontract

Communicatiemiddelen

Versiebeheer, waar slaan we alles op?

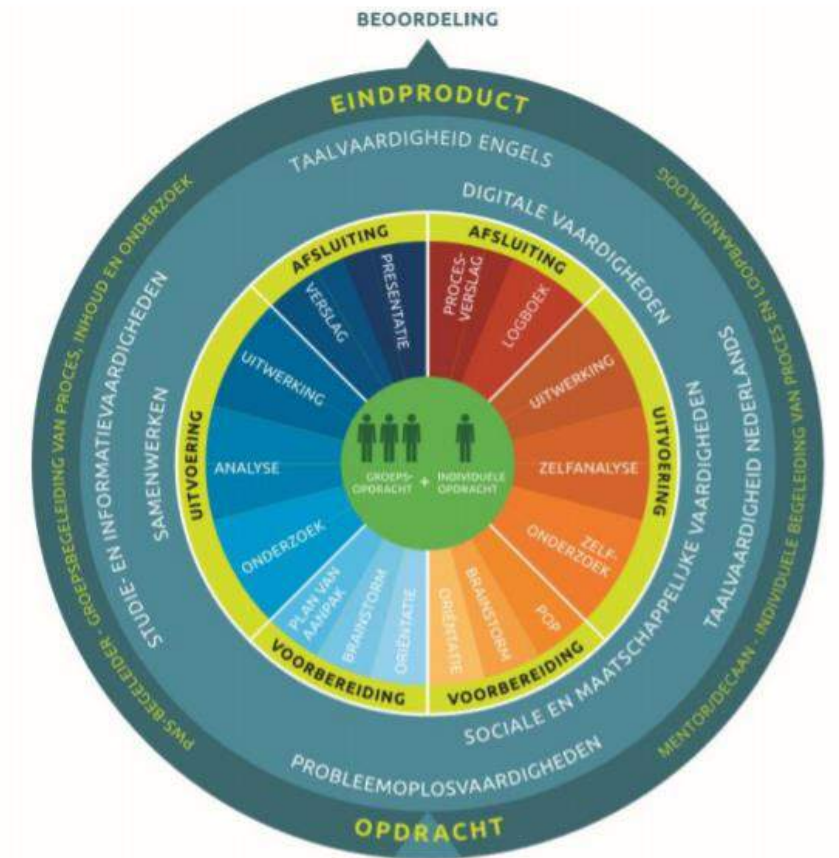
Overleg: frequentie, duur etc.

Taakverdeling: wie doet wat?

Samenwerkingsafspraken

Samenwerken

Projectmatig werken

Organiseren van de sociale omgeving

Kwaliteiten delen en initiatief nemen voor samenwerking

Leiderschap

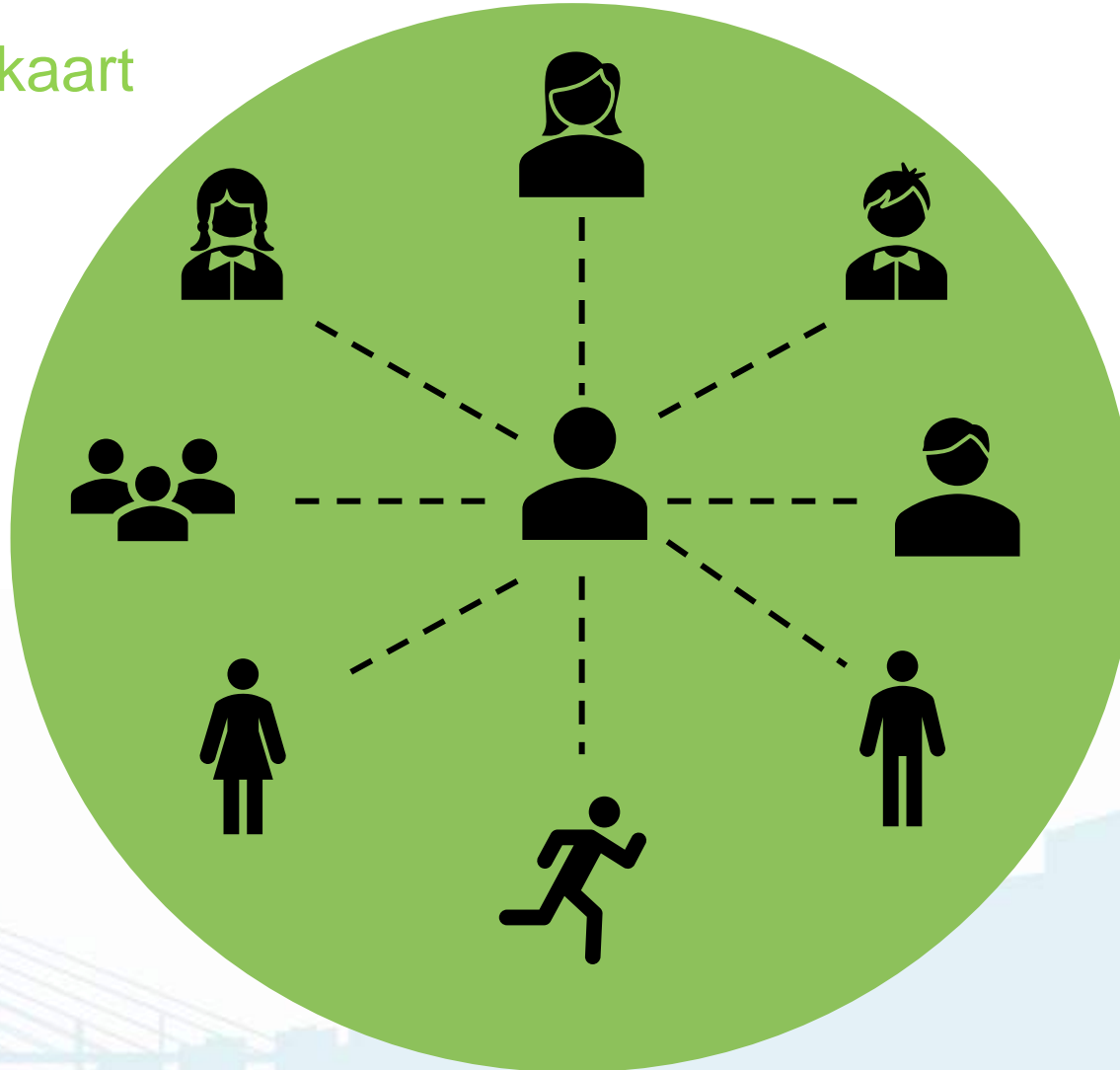
Rol binnen de groep

- prioriteiten stellen
- besluiten nemen
- anderen motiveren
- groepen en taken coördineren
- optreden als vertegenwoordiger van de groep
- anderen leiden en aanmoedigen

Netwerken

Breng je netwerk in kaart

Studievaardigheden

Zelfregulatie

Cognitieve vaardigheden

Onderzoeksvaardigheden

Communicatievaardigheden

Redeneervaardigheden

Digitale vaardigheden

Zelfregulatie

Persoonlijke SWOT analyse

Strength

Waar ben ik goed in?

Weaknesses

Waar in wil ik mezelf nog verbeteren?

Opportunities

Welke kansen kan ik voor mijzelf creëren?

Threats

Tegen welke uitdagingen kan ik aanlopen?

Zelfregulatie

Organiseren van het eigen leerproces | een logboek bijhouden

Wanneer?	Wie?	Wat heb je gedaan?	Waar?	Hoe lang?	Toelichting	Afspraken
10-10-2019	Damien	Informatie opgezocht op internet	School	50 minuten	Ik heb zes belangrijke urls gevonden en heb deze in de bronnenlijst opgeschreven. Helaas heb ik voor deelvraag 2 nog geen goede informatie gevonden	Woensdag a.s. met Stan naar de bibliotheek om boeken over deelvraag 2 te zoeken
19-11-2019	Damien en Stan	Overlegd over onderzoeksvraag	Thuis via Facetime	15 minuten	We hebben mogelijke ideeën voor de vraag besproken	Wij bedenken allebei een vraag en sturen die voor 23-11 naar elkaar op

Zelfregulatie

Vooruit kijken

Het profielwerkstuk maak je aan de hand van de onderzoekscyclus die bestaat uit zes fasen: Verwonderen, verkennen, onderzoek opzetten, onderzoek uitvoeren, concluderen en presenteren. Elke fase bestaat uit verschillende stappen die je opvolgt. Lees alle stappen van het stappenplan van je profielwerkstuk door.

Welke drie stappen vind jij erg belangrijk voor het onderzoeksproces? Onderbouw je keuze.

Stap _____ Onderbouwing:

Stap _____ Onderbouwing:

Stap _____ Onderbouwing:

Bekijk de stappen nog eens goed. Welke stap uit het stappenplan zal je waarschijnlijk lastig vinden om uit te voeren? Onderbouw je keuze.

Stap _____ Onderbouwing:

Zelfregulatie

Reflectie

Resultaat

- Ben je tevreden met het resultaat?
- Wat vind je goed aan je PWS?
- Wat vind je minder goed aan je PWS?

Proces

- Ben je tevreden over je aanpak?
- Wat ging er goed in het proces?
- Wat zou je een volgende keer anders doen?

Samenwerking

- Wat was jouw rol?
- Hoe heb jij anderen geholpen?
- Hoe hebben anderen jou geholpen?

Persoonlijke ontwikkeling

- Wat wilde je bereiken?
- Hoe heeft het PWS je geholpen in je studiekeuze?
- Welke vaardigheden of talenten heb je van jezelf ontdekt?

Cognitieve vaardigheden

Lezen en samenvatten

Bron	Korte samenvatting inhoud	Deelonderwerpen
Wat is de bron? Boek, site, video, gesprek expert. Plak hier eventueel de link.	Geef een korte samenvatting van de inhoud, zodat je in je PWS in eigen woorden kunt vertellen wat er in de bron staat.	Geef in een paar steekwoorden weer waar de bron over gaat. Op die manier verzamel je verschillende deelonderwerpen binnen jouw gekozen onderwerp.

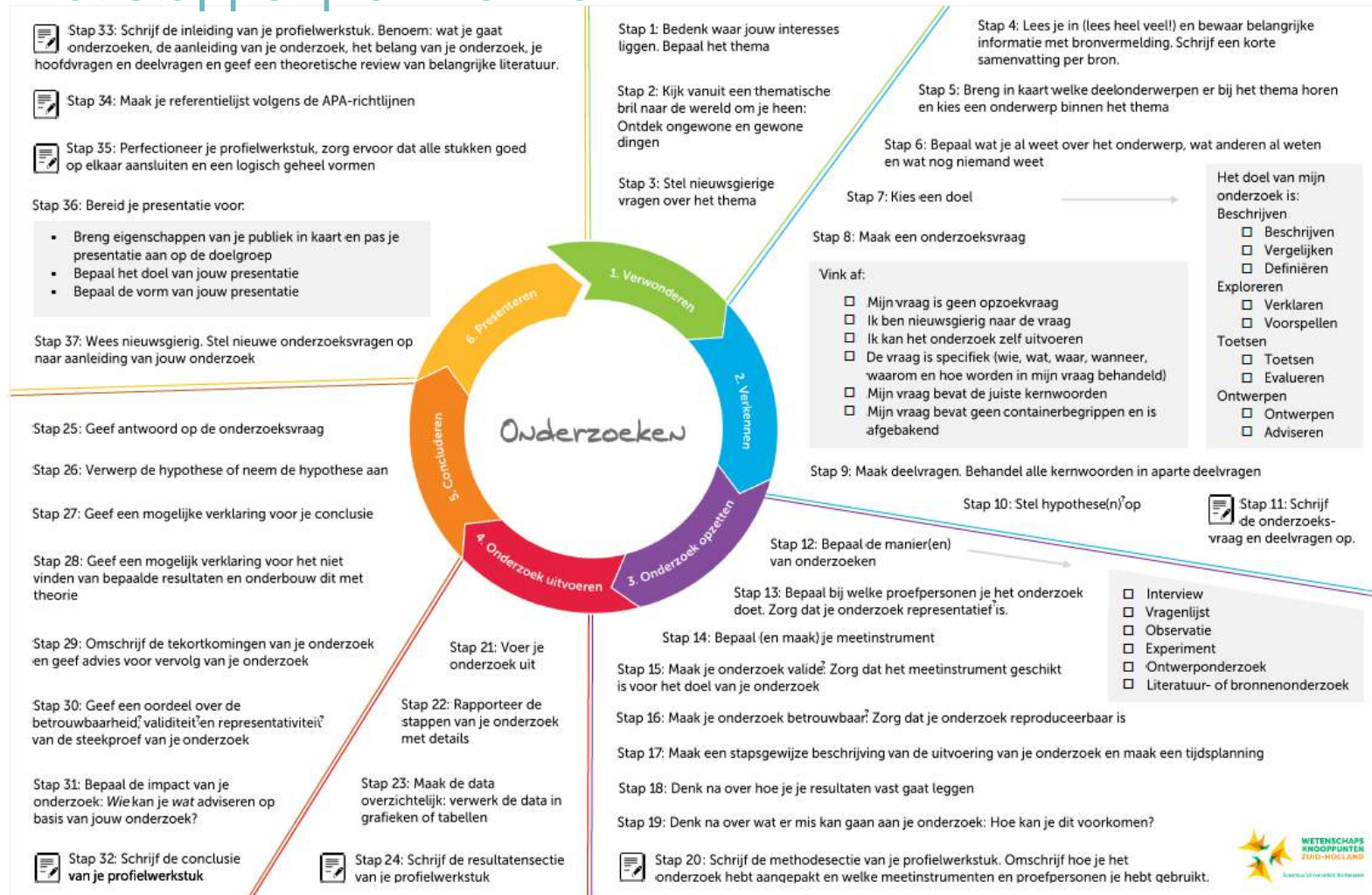
Onderzoeksvaardigheden

Het stappenplan kennen

Onderzoeksvaardigheden

Het stappenplan kennen

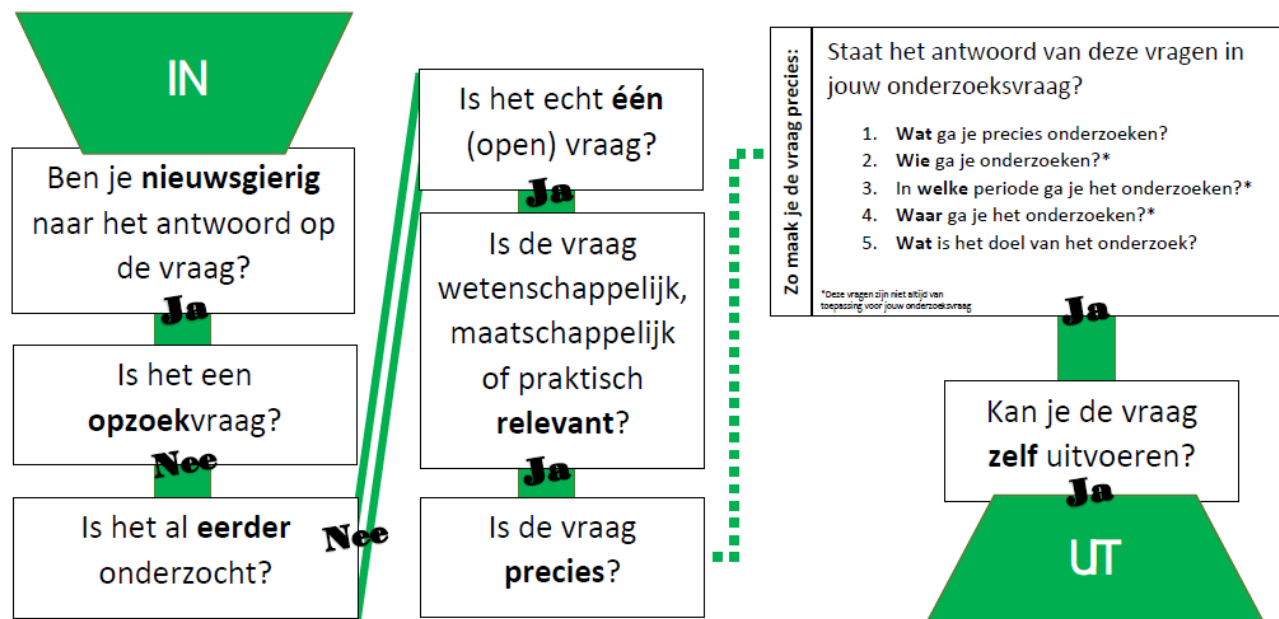

Onderzoeksvaardigheden

Een goede vraag maken

Het vragenmachientje

Voldoet de onderzoeksvraag aan de eisen?

Onderzoeksvaardigheden

Onderzoekskennis: doel van het onderzoek

Beschrijven: Inzicht krijgen in (het verband tussen) relevante variabelen.

Exploreren: Inzicht krijgen in de relevante variabelen. Het doel is om tot een nieuwe theorie/verwachting te komen.

Toetsen: Inzicht krijgen in een bepaalde verwachting of hypothese.

Ontwerpen: Inzicht krijgen in de werking van een verbetering/oplossing.

Beschrijven

- Beschrijven
- Vergelijken
- Definiëren

Exploreren

- Verklaren
- Voorspellen

Toetsen

- Toetsen
- Evalueren

Ontwerpen

- Ontwerpen
- Adviseren

Onderzoekskennis: soorten onderzoek

- Kwantitatief onderzoek:
 - Gesloten enquête
 - Observatie
 - Experiment

- Kwalitatief onderzoek:
 - Open enquête
 - Observatie
 - Ontwerponderzoek
 - Interview

Onderzoeksvaardigheden

Wetenschapsethiek

- Pleeg geen plagiaat:** refereer en citeer op de juiste wijze.
- Verzamel eerlijke data:** Alle uitspraken die je doet of alle conclusies die je trekt uit je onderzoek, baseer je op data die eerlijk zijn. Je bent nauwkeurig in metingen en schrijft precies op wat de resultaten zijn. Je manipuleert en verandert de resultaten niet.
- Ga voorzichtig om met data:** Zorg er altijd voor dat je toestemming hebt voordat je iemands antwoorden of input gebruikt voor onderzoek. Zorg dat je onderzoeksresultaten nooit herleidbaar zijn naar personen.
- Denk na over ethische grenzen:** Is het eerlijk om je onderzoek zo uit te voeren, trek je niemand voor of stel je niemand achter, doe je niemand kwaad met dit onderzoek?

Communiceren

Presenteren: de presentatieposter

Titel

Namen
Datum

Inleiding
Probleem en onderzoeksvraag

Resultaten

Conclusie

Materiaal en methode

Bronnen

Communiceren

Presenteren: de presentatie

Doel

Denk goed na over wat je precies wilt overbrengen aan de doelgroep. Wat is jouw boodschap? Welke informatie heeft jouw doelgroep sowieso nodig?

Vul aan:

Het doel van mijn presentatie is om _____
(doelgroep) deze boodschap mee te geven:

Vorm

- Presentatie voor publiek
- Onderzoeksmarkt
- Onderzoeksposter
- Nieuwsbericht
- Filmpje/vlog/documentaire
- Artikel in een tijdschrift
- Liedje/rap
- Iets anders, namelijk ...

Communiceren

Presenteren: de presentatie

- ☐ **Verwondering**
Waar heb je je over verwonderd? Wat was de aanleiding voor je onderzoek?
- ☐ **Aansluiting met bestaande kennis**
Wat is er al bekend over dit onderwerp? Wat nog niet en waarom heb je deze onderzoeksvraag gekozen?
- ☐ **Onderzoeksvraag**
Wat wilde je precies weten?
- ☐ **Methode**
Hoe heb je het aangepakt? Wat heb je gedaan om een antwoord te krijgen op je onderzoeksvraag?
- ☐ **Uitkomsten**
Wat heb je voor uitkomsten gevonden? Vaak presenteer je hier diagrammen of grafieken om de uitkomsten op een overzichtelijke manier te presenteren.
- ☐ **Conclusies**
Welke conclusies kun je trekken uit de uitkomsten van je onderzoek? Hoe zeker kun je van die conclusie zijn? Heb je een antwoord gevonden op je onderzoeksvraag? Is je hypothese bevestigd of verworpen? Zijn er misschien resultaten die je niet verwacht had? Geef argumenten voor de conclusies die je trekt.
- ☐ **Discussie**
Hier formuleer je vragen voor het publiek of de lezers. Hoe denken zij dat het zit? Wat zouden zij een interessante vervolgvraag vinden? Doordat je transparant bent over je hele onderzoek, kun je met anderen over alle aspecten van je onderzoek verder praten. Veel wetenschappers sluiten hierna af met nieuwe vragen die ze graag willen onderzoeken. En dan zijn we weer bij stap 1 van de Onderzoekscyclus.
- ☐ **Evaluatie**

Communiceren

Schrijven: het onderzoeksrapport

- Titel van het artikel
- Korte samenvatting (1 alinea met je belangrijkste conclusies)
- Inleiding artikel
 - Wat ga je onderzoeken?
 - Aanleiding van je onderzoek
 - Belang van je onderzoek
 - Wat is het hoofdvraag / wat zijn je deelvragen
 - Review van belangrijke literatuur / bestaande kennis (beantwoording deelvragen)
 - Herhaling hoofdvraag en benoemen hypothesen?
- Methode
 - Hoe heb je het onderzoek aangepakt (stap voor stap beschrijving)
 - Welke meetinstrumenten heb je gebruikt
 - Welke proefpersonen heb je gebruikt
 - Eventueel betrouwbaarheid en validiteit
- Resultaten
 - geef de "ruwe data" weer in grafieken en tabellen. Je geeft een overzicht van de gevonden punten zonder je vraag te beantwoorden

- Conclusie en Discussie
 - Wat is het antwoord op je vraag en waarom?
 - Kloppen je hypothesen en waarom?
 - Wat zijn gevolgen van je onderzoek?
 - Welke redenen kan je geven voor het vinden van bepaalde resultaten.
 - Welke redenen kun je bedenken voor het niet vinden van bepaalde resultaten.
 - Hoe zeker ben je van je gevonden antwoorden?
 - Wat voor kritiek kun je geven op je eigen onderzoek
 - Vergelijk je onderzoek met andere onderzoeken (overeenkomsten en verschillen).
 - Vervolgonderzoek
- Literatuurlijst
- Eventuele Bijlagen

Redeneervaardigheden

Redeneren en argumenten

Redeneervaardigheden

Kritisch denken 3 x

Redeneervaardigheden

Probleemoplossend denken / ondernemend denken

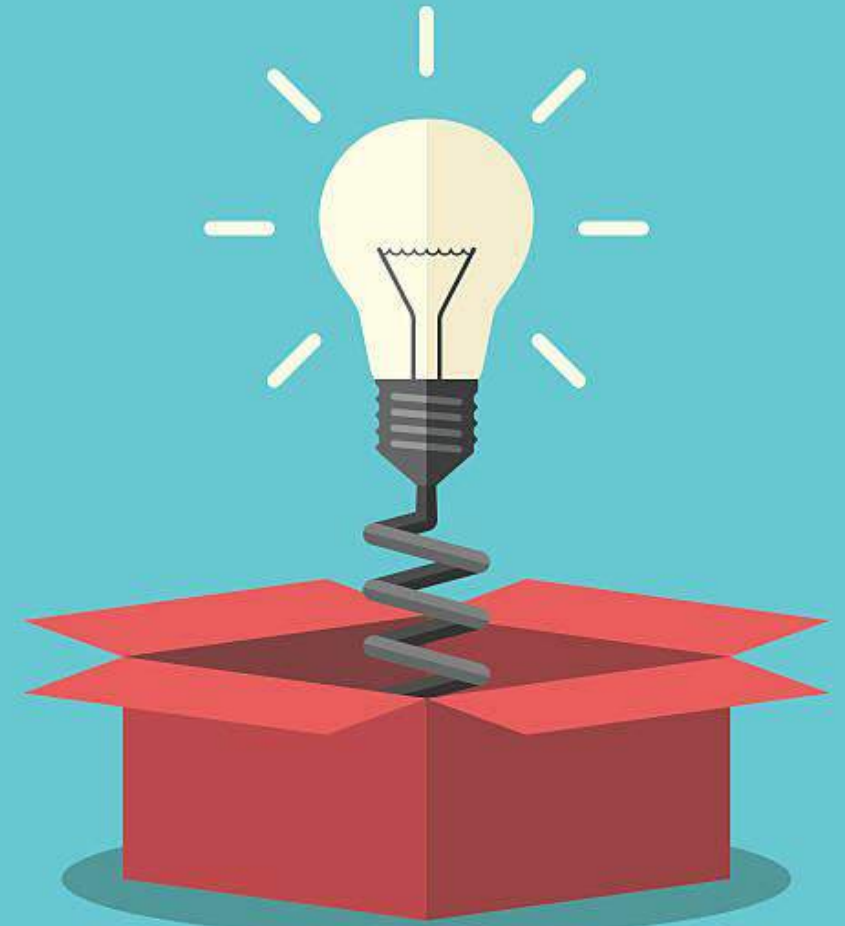
Redeneervaardigheden

Probleemoplossend denken

Redeneervaardigheden

Creatief denken

Digitale geletterdheid

Computervaardigheden

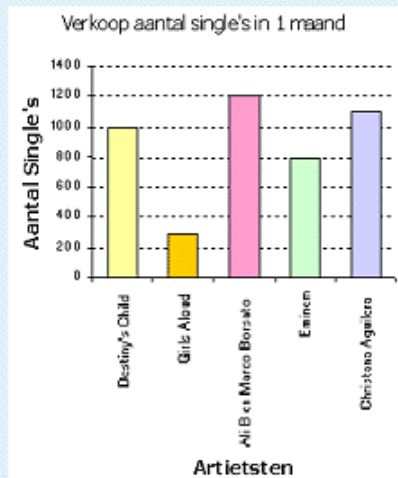
Verkoop aantal singles van:	in 1 maand
Destiny's Child	1000
Girls Aloud	300
Ali B en Marco Borsato	1200
Eminem	800
Christana Aguilera	1100

Verschillende manieren om gegevens te laten zien in een:

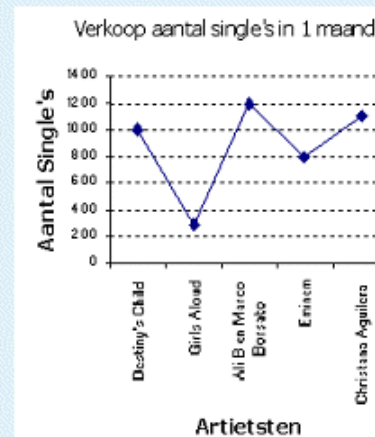
Beeld diagram

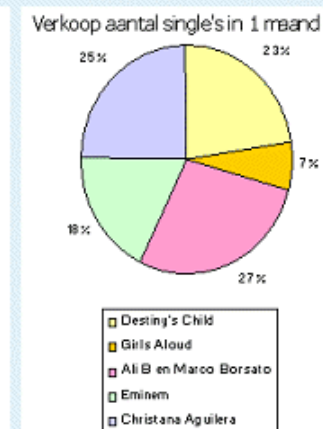
Staf diagram

Lijn diagram

Cirkel diagram

Opdracht

Bespreek in break-out groepen hoe er op school aan de vaardigheden wordt gewerkt binnen

- het PWS
- de reguliere vakken
- projecten

Gebruik het vaardigheden raamwerk dat je toegestuurd hebt gekregen als uitgangspunt.

